



MEIE MATS

Tallinn, Harju t. 45 ♦ Nädalleht ♦ 19 aastakäik ♦ 1921 ♦ Märts, 19 ♦ Nr. 11 (288)

Gori joonistus. E. Isoki puulõige.



WENEMAA KEWADE.

Mustad rongad ja raisakullid hakkavad soojalt maalt lähemale lendama, sest kodumaal ootab neid maitsew suutäjs.

Tellimise hind:

1 kuu — postiga 35 mk.

1 „ — postita 33 „

Wäljamaale 70 mk. kuus

MEIE MATSErapooletu nalja ja pilke
nädalleht XIX aastakäikToimetus ja talitus: Harju t. 45
TallinnasTarwitamata jäänud kirjatöid
tagasi ei saadetaSaadetawatel kirjatöödel peab
saatja täielik aadress olema**Armastus ja telegraf.**

I.

Mardon ruttas...

Sel öösel oli tingimata tarwis rutuliselt telegrafeerida P-sse, Kordonile. Mardon pidi teatama Kordonile suurest tellimisest mitmesuguste gummi tarbeasjade peale...

Harjunud käega kirjutas ta telegrammi:

„Saatke wiibimata 12.000 gummi-asja. Mardon.“ Telegrammi wõttis Mardonilt wastu pakis, walgetwerd telegrafineiu ja rahuldatuslt sammus Mardon koju.

II.

Nüüd mõni sõna telegrafineiuist...

Eiisi, nii oli neiu nimi, oli tuulepea. Kõik mustawerd meesterahwad meeldisid temale jeda-wõrd, et ta neid koge armastama hakkas.

Märgates, et Mardon oli mustawerd mees, kaotas Eiisi igasuguse enesewalitsamise ja andis telegrammi järgmisel näol edasi:

„Papakene, astun abielusse, saada oma õn-nistus. Mardon.“

Järgmisel päewal sai Mardon Kordonilt was-tufe:

„Mis papakene mina teile olen ja mis tä-hendab niisugune lori? Wastake! Kordon.“

Mardon tegi imestusest suured silmad, kuid kogus end pea ja arwas, et Kordon on lihtsalt tema telegrammi ära wahetanud oma lastelt saa-dud telegrammiga ning telegrafeeris uesti:

„Saatke 12.000 asja wiibimata... Kardan — lööwad tellimise üle. Mardon.“

Neiu aga andis telegrammi järgmiselt üle:

„Saadan 12.000 muju, kui teie nõus ei ole, löön aknad puruks. Mardon.“

III.

Teisel hommikul sai Mardon järgmise was-tufe:

„Suudlema ei hakka, kuid sõitke hulluma-jasse. Kordon.“

Mardon oli nagu arust ära... Jooksis mööda tuba ringi, katjus, kas pea on weel omal kohal ja wiimaks tormas, nagu pöörane, telegrafi kon-tori ja andis telegrammi:

„Olen terve, Jumala eest, saatke asjad; telli-mine lõhkeb. Mardon.“

Aga Mardoni armastaja neiu andis telegram-mi järgmiselt üle:

IV.

„Ei kannata wälja, Jumala eest, saatke kaasa-wara; lõhken armastusest. Mardon.“

Selle peale sai Mardon kinnitatud kirja, kus seisis:

„Austatud herra Mardon! Wiimaks ometi sain teist aru; teie wiimane telegramm tõi mind mõtte peale, et teie palute minu ainsama tütre Marie kätt. Ma tunnen teid ammu, kui kõigiti korra-likku ja ausat meest ja olen rõõmus teile oma tüdart andma. Sõitke wiibimata, Marie ja mina — ootame teid kannatamatalt. Teid austaja ja armastaja Kordon.“

V.

— Säh sulle pirakas nüüd! — arwas Mar-don käsi laotades, — siin on küll kurjad waimud tegewuses... Waat' jeda ma küll ei oodanud. Mardon oli läbi ja läbi kommersant, rehkendas ruttu wälja kõik tulu, mis tal Mariega abielusse astudes oodata ja weel selsamal päewal sõitis ära P-sse...

Pulm oli weel selsamal kuul ja noored asu-sid elama pealinnas.

Rõõmsasti läksid nende päewad. Nad ei ai-mandki, et telegrafi kontori akna taga istub kurb, walgetwerd neiu, kes asjata Mardonit ootab.

Tõlk. Kentuki S.

—0—

Käsi täidetud.

Ulemus andis „käima peal olewale sõdurile kirja järgmise instruktiooniga:

„Kui sa preili juurde lähed, siis löö aupaklikult kannad kokku ja üttele julge sõjamehe häälega: „Herra kapteni poolt palju terwiisi ja see kiri!..“ Aga kui sa kirja raswaga ära määrid, siis hõia oma nahk!“

Sõdur wiis kirja preili kätte ja ütles julge sõjamehe häälega:

„Herra kapteni poolt palju terwiisi ja see kiri! Aga kui sa kirja raswaga ära määrid, siis hõia oma nahk!“

—0—

Ühe koera elulugu.

Ainetel — Sarwik. —

— „Elu on puhjas folk, kui inimese terve kapitaal ühest margast ja kahestkümmest pennist koos seisab!“ ütles mu onupoeg Jass ja wiskas paberossi otse wihaga põrandale.

— „Sa räägid targasti, nagu narr Shakespear'i draamast, kuid ega's ja sellepärast weel kohustatud ole paberossi otse tuba mööda loopima,“ wastasin ma talle külmawereliselt ja kordasin kümnendat korda asjata katset kärpslele, kes seinal wäga rahulikult omi koiwi poleeris, pihta sülitada.

Juba tund aega kirusime me ilma elu ja pidamise aru, kust raha saada, mina woodis, Jass kushetil pikutades. Kuid kaugemale me ikkagi ei saanud, sest sarnasel moel on wist weel raskem raha teenida, kui wabariigi wõrdulaenu loosimisel wana kinopiletiga weerand miljoni wõita.

Mõni minut läks waikusse mööda, seal hüppas Jass hääkki, kui nõelatud, kushetilt üles ja pistis mingisugust indiaanlaste sõjatantsu tantsuma.

— „Käes! Käes!“ karjus ta ise selle juures.

— „Mis käes? Kes käes? Mis sa mõirgad, kui noor pawian, keda saba pidi hõistakse! Waat' perenaine wiskab korterist wälja, hüppa siis weel lageda taewa all!“ manitsesin ma teda.

Jass keksis edasi, nüüd aga endise asemel hõisates: „Paberit, sulge, tinti!“

Siis tormas ta laua juure, rebis blok-notest lehe wälja ja hakkas midagi kirjutama.

Uudishimust tagaetud, sundisin ka mina enast üles tõusma. Waatan, Jassil õnnis naeratus näol, ja maalib hoolega tähti paberile.

— „Südamest armastatud tädi Elsbet!..“ lugemin ma seljatagant, üle tema õla.

— „No see ülesleid küll ei maksnud su wafika waimustust. Wõid algatud kirja rahulikult muuks otstarbeks ära tarwitada, — wanatüdruk ei saada sulle kümnet pennigi!“ ütlesin ma pettunult, kui olin pealkirja lugenu, ja kolisin woodi tagasi.

Jass ei lasknud enast eksitada, kirjutab edasi. Walms kiri käes, astus ta woodi ette ja hakkas seda mulle wõidurõõmsal toonil ette lugema.

„Südamest armastatud tädi Elsbet!“

Tundes su kallimeelsust, pöörame su poole palwega: Üks meie sõber jättis, sõjawäljale minnes oma koera, toreda setteri, meie hoole alla. Kuid nüüd on waene loomake, ilma suukorwita ümberjookstes, koerapüüdja küüsi langenud, ja teda ähwardab kole surm, (elawalt nülgimise läbi!) kui meie teda kolme päewa jooksul wälja ei lunasta. Trahw on aga suur, — tuhat marka! Kust peame meie wõtma selle summa? Süda jookseb werd, kui ainult mõtelda...

Lootes sinu ärdasüdamluse peale terwitame sind

Jass ja Karl.“

— „Aga mis koerast sa joned? Meil pole peale kärbeste ilalgi ühtki koduloomawaimu olnud,“ imestasin ma.

— „Oh ja ilmsüta lilleke! Kas sa siis tõesti aru ei saa, et ainult sel teel rikka wanatüdruku käest raha wõib saada? Meie koer wõib ju ainult meie oma ettekujutusel elada, kuid armas tädi ei saa seda enesele kunagi andeks andma, kui tema süü läbi üks loomake oma elu kaotaks,“ — wastas Jass ja hakkas ümbrikku kinni kleepima.

Nüüd alles sai mulle tema plaan selgeks. Ma ei olnud aga mitte päris kindel, et see ka õnnestama saab. Jass, sellewastu, tegi juba ettepanekuid, kuhu restoraani homme setteri tarwiks jooma minna.

Ja õige. Teisel päewal saime me postiteel kaks tuluut wiiesajalist. Rahakaardile oli lakooniliselt kirjutatud:

„Koerale!“

Jassi ei liigutanud see aadress mitte põrmugi. Ta ütles: „Küll me juba tädi soowi järele edasi anname.“

* * *

Läksid mööda paar kuud, ja jälle jõudis kätte päew, kus meile kõik asjad, mis üle kahe ja poole marga maksid, kättejaamatuteks olid.

Said sepitsatud sajad keerulised plaanid, kuid järeelkaalumisel kõik kõlbmatuteks tunnistud.

— „Aga tädi Elsbet?“ hüüdis Jass lootusrikkalt.

— „Jäta n'd waene tädi rahule. Täna selle eest, et ükskord hästi läks, ega teine kord enam wea. Ei wõi ju koer ometi reguläärselt iga kuu kinnipüütud saada.“

— „Pole ka sugugi tarwis. Ühel koeral, pealegi emasel, wõib nii mõndagi muud elus ette tulla.“

Jass wõttis paberi ja kirjutab:

„Kallis tädikene!“

Setter, kes oma pääsmise eest sinu suurmeelset kuni surmani tänu wõlgu saab olema, rõõmustas meid hiljuti kahetsa kena kutsika ilmaletoomisega. Nüüd oleme aga mures, kust saada loomakestele peatoidust. Nad joowad esialgu ainult piima, ja see on nii habematalt kallist, — 15 marka toop. Wõlgname juba podnikule 675 marka (45 toobi eest). Iga päew läheb oma kümme toopi ära. Armas tädi, ära lasse ilmsüütait olewusi hukka minna, sest ilma sinu abita saawad nad warsti hirmsat nälfasurma leidma.

Sind ette tänades

sinu truud Karl Jassiga.“

— „No see on juba habematuuse ülemtipp! Usud sa, et tädi nii naiwselt õnge hakkab?“

— „Eks me näe. Eodame.“

Lootused ei petnud. Juba järgmisel hommikul tõi kirjakaandja saadetuse, kuid see oli — ainult lühikiri, mis sisaldas:

„Armsad poisid, mis teete teie üheksa koeraga? Saatke nad õige minu sugulasele, metsaülemale Rebasnahale kasvatada. Tema saab neid ilusti üleval pidama ja maksab teile pealegi.“

Aadress: Palukwere mõis, üle Sonda jaama. Teile head sooviv tädi Elsbet.“

Waat' sulle lops! See oli alles ubinaal. Mis nüüd teha? Olime haledasti sisse kukkunud...

Jafs sügas tiikk aega kuklatagust, wajutas siis mütti pähe ja sammus wälja, ilma et mulle sõnakestki oleks lausunud, kuhu ta läheb.

Umbes tunni pärast lendas ta uksest sisse, müts kuklasse löödud, ise hülilgades kui Mooses Sinai mäel.

— „No trumpame aga kalli tädikese üle nii, et ta ei tea, kui wana ta on! Kas tead ka, et Palukwere mõis ühes metsaülemale Rebasnahaga nüü sama tädi luulekujutus on kui meie setter oma kaheksja pojaga? Ma käisin praegu telefoni keskjaamas ja uurisin kõik järele. Nüüd alles hakkab päris nali peale!“

Nende sõnadega formas Jafs meie raamatu-kasti kallale, puistas sealt kõik sisse wälja ja maalilis siis kasti küljele tindiga midagi kassi wõi koera taolist allapoole kirjutades:

„Suur kiirus.“

Sonda jaam. Palukwere mõis.
Herra Rebasnahk.“

Siin ei saanud ma kõige parema tahtmise juures midagi aru. Jafs aga pani kasti woorimehele ja seitis raudteejaama. —

Kuue päewa pärast saime me saatekirja tagasi, warustatult hulga templitega, ühes lahke teadaandega, et Sonda jaama ümbruses Palukwere mõisat ei leidu.

— „Seda ma ainult ootasin!“ hüüdis Jafs ja hakkas jälle kirja kokku seadma:

„Kulla tädike!

Sinu nõu järele talitades saatsime meie oma üheksa koera Sonda jaama (waata juuresolewat saatekirja), kuid saadetus tuli tagasi teatega, et ei Palukwere mõisat ega metsaülemat Rebasnahka olemas ei ole. Arwates, et teekond ainult ühe päewa saab kestma, ei annud me loomakestele sugugi toitu kaasa. Nad olid aga kuus päewa teel (loe saatekirjast!) ja on kõik nälga jurnud.

Asjatundjad hindawad omaniku kahju kolme tuhjande marga peale. — Kellest nõuda? Raudteewalitsus ei kohusta ennast tee peal koeri toitma, herra Rebasnahk pole üles leitud... Mis jääb meile waestele muud üle kui ainult sinu endise kaastundmuse peale loota...

Sinu tänulikud

Jafs ja Karl.“

Ma ei oskanud sõnakestki selle pääle lausuda. Oli tundmus, et asi läheb liig jultunuks. Kes aga kõige paremas tujus oli, oli Jafs. Laks wiis kirja postile, tõi poodnikult wiis pakki suitsuji wõlgu ja laulis terve aja:

„Kui mina alles noor weel olin...“

Ma aimasin midagi rasket.

Kuid suur oli mu imestus, kui teisel päewal kirjakandja meile kolmtuhjat marka allkirja wastu kätte tõi.

Uhtlasi saime aga ka järgmise kirja:

„Teie, krantsid!

Saadan teile küll kolmtuhjat marka hea wäljamõtlemise eest, kuid hoiatan, kui te weel oma letteritega mind wõrgutada püüate, siis pärandan terwe oma waranduse loomakaitse seltsile ja teie ei saa punast krossigi näha.

Tädi Elsbet.“

—o—

Ametikohused meie ajal.

(Moodsa Salome biograafia.)

Te teate, et ma noor ja ilus olen nagu... noli nagu... ma ei tea tõesti kellega ehk millega end wõrrelda. Ma arwan, et seda tarwis ei olegi, sest see sõrdlus on ikkagi puudulik. Te ei saa sõrdlusest selget pilti. Kuid te tunnete ju niigi mind küllast hästi. Me oleme tihti kokkupuutunud. Mul on kollased tihedad juuksed ja kui ma nad lahti päästan, siis näib nagu oleks mulle jula kulda gladele walatud. Mu silmad on suured ja nad põlawad sinise tulega, nagu kaugeid tuletorni tuled tormises öös. Ehk nad on nagu wäikesed sinised linnud kewadel. Muidugi oleneb see sellest, mis sugune on mu tuju. Mu suu on wäike ja punane, nagu artu tuus, mis punase siidiga on õmmeldud arlekiini walgele rinnaesisele. Mu hambad on nagu läbipaistwad kudrused, mis suguseid kannawad kaelas hommikumaa printsessid pulmaööl. Mu jalad on wäikesed, nagu kaks walget turteltuwikelt, kes kunagi ei ole lastnud maapinnale. Mu keha on painduw, kui küünla tuli altari pühapildi ees. Mu käed on nagu palmilehekese, mis kastetud jula siidisje. Seda ütles mulle kord üks luuletaja, kel olid mustad pikad juuksed, hea söögisu ja kelle luuletusi ükski trükki ei tahtnud.

Mul on head anded.. Kuid meie ajal ei elata mitte annetega. Seda te teate. Nüüd tean ka mina seda. Ehk ma küll ilus ja õrn olen, nagu lillekene Eedeni wäljal, ei suuda ma mitte ainult päikesekirtest elada. Nagu teiegi, tarwitan ma elus raha. See on element, mis ka kõige luulelise ma olemuse proosaliseks teeb. Te teate ka seda, et ma waremast elasin nii ütelda „peost jahu“. Ja ka seda teate te, et ma nüüd elan nii ütelda „kaunis keskmisest“. Mul ei ole millestki puudus. Aga te ei tea, kuidas sündis see pööre. Ma jutustan teile.

Ma elasin kaasüürilise kellegi wanainimese juures. See oli hea wanakene. Tal oli kaks seinakella, mis ainult suurtel pühadel käisid, saapahari, puuwoodi ja lauluraamat. See oli kogu ta mööbel. Mina omalt poolt ei saanud sellele palju juure lisada. Kuid ei olnud ka waja, sest me saime niigi läbi. Inimesed, kes toas elawad, kus aken

wastu taewast, ei ole paljunõudlikud. See wanake oli mulle emaks. Ta hoolitses mu kui oma lapsel eest.

Kuid ma pidin talle seda ka millegagi tajuma. Ma ei wõinud esuaeg ta kukil elada. Tema wana wäeti ja mina noor ja elujõuline. Ma sain aru, et see ilus ei ole. Olgugi, et wanake selle peale jugugi halwakspanewalt ei waadanud.

Aga seda te teate ju kõik. Te teate mu esu wanakese juures sama hästi, kui ma ise.

Te teate ka seda, et ma mingisugust teenistust otsisin. Kuid seda teate te ainult „pealiskaudset“. Ma jutustan. Ma sain kuusda, et kuhugile tähtsasse asutusse on haritud tööjõudu waja. Ma läksin sinna, et end ametisse pakkuda.

Mind wõttis wastu oma kabinetis keegi palja pealae ja rippuwate põsedega isand. Igatahes oli see üks asutuse juhatajatest.

Ta palus mind ülihästi istuda ja oma soowi awaldada.

„Ma kuulsin, et siin tööjõudu waja on ja tuln ses suhtes...“

Ma punastasin ja lõin silmad maha, sest mul oli piinlik paluda. Ma ei olnud kunagi midagi palunud.

Isand tegi wäga wiisaka näo ja sõnas kõrwa uuristades:

„Ah sedawiisi!.. Ja, ja, meil on tõesti töolist waja... Ja, ja, miks mitte... Olete waremalt ka kusagil töötanud?...“

„Ei ole. Ma lõpetasin alles hiljuti kooli ja...“

„Ah sedawiisi! Ja, ja, miks mitte!.. Tunnete te wõõraid keeli?“

„Jah...“

„Ah sedawiisi!.. Ja, ja, miks mitte!.. Raa-matupidamist tunnete kah?“

„Jah...“

„Ah sedawiisi! Ja, ja, miks mitte!.. Kirjutusmasinal töötate?“

„Jah...“

„Wäga tore! Ja, ja, miks mitte!.. Meil on niisugust jõudu waja... Ja, ja... Aga... hm... noja... hm... aga kuidas te muidu olete?.. Näituseks seltskondlikes suhtes. Kas te, ütleme näituseks Salome tantjust lugu peate?“

„Wabandage... ma ei saa teist aru?“

„hm... Ja, ja, miks mitte... Ütleme näituseks, teil on ju wäga ilus keha figuur ja mikspärast siis mitte, ütleme näituseks... No ja... Salome tants on ju ometi üks wäga ilus ja kena asi.“

„Ma ei ole niisuguste asjadega end veel huiwitanud... Ei tea...“

„Ah sedawiisi!.. Ja, ja, miks mitte!.. Ei noh, küll me vaatame seda kohe asja... Te astuge homme meie poole sisse... Siis näeme kuidas see asjaolu kujuneb... Olete mehel?“

„Ei ole...“ Ma punastasin ja lõin silmad maha.

„Ah sedawiisi! Ja, ja, miks mitte... Nii siis homme saame näha!“

Ta saatis mu üliwiisakalt kantseleisti wälja. Sel päewal olin ma rõõmus. Mul oli kindel lootus, et ma ametisse saan.

Järgmisel päewal läksin ma tagasi. Mind ei lastud enam ülemuse juure, waid keegi turjunud silmaalustega noormees teatas ükskõiksel, et koht kahjuks enam waba ei ole.

Ma olin üllatatud sest äkilisest muutusest, kuid teha ei olnud midagi. Mulle oli selgelt ja arusaadawalt mõista antud, et minu jaoks kohta ei ole. Ei olnud midagi parata, ma pidin uut otsima hakkama.

Kohti oli palju saadawal, kuid et ma Salome tantju ei mõistnud, siis jäin neist ilma. Ma sain aru, et ainult see wõis põhjuseks olla. See tegi mu närwiliseks lõppude lõpuks. Ma otsustasin Salome tantju ära õppida ja siis uuesti ringreisi minna.

Nädala jooksul õppisin ma tantju ära.

Ma sain kohta asutusse, kus ma kõige esmalt käisin kohta kuulamas.

Mu esu on nüüd hea. Mul on wiietoaline korter ja kõik mõnusesed.

Ma ei tee mingisugust tööd.

Ma tantsin ainult Salome tantju.

Ja mulle toodakse kingiks päid.

Need on küll kõik lambapead, kuid paremate puudusel wõib ka nendega leppi.

Iron Duke.

—o—

Weel suurem.

Poeg tuleb pealinnast külla ema juure puhkusele.

„Mis asjamees ja seal ülemuse juures siis oled ka, Juku?“

„Kõige suurem, suurem weel kui ülemus ise...“

„Oi, oi, tõsi ikka?“

„Tõsi jutt, manna. Ülemus teeb töö ainult mustast walmis, mina kirjutan aga puhtalt ja juba minu paberite järgi otsustakse kõik asjad.“

—o—

Koolis.

Õpetaja seletab klassis were ringjooksu.

„Kui ma pea peale tõufen, jalad ülespidi, kas woolab mulle weri pähe?“

„Woolab!“ wastasid kooris õpilased.

„Aga kuidas ei tungi weri jalgadesse, kui ma püsti seisan?“

Waikus.

„Noh! Mõtlege!“ julgustab kooliõpetaja.

Ühest pingilt kerkib kartlikult käsi.

„Sellepärast, õpetajaherra, et jalad tühjad ei ole!“

W. Morse.

—o—

Cararabumbia.

Et suureks läinud sigadus,
on aru saanud walitjus
ja ottustand on lubada,
siit sigu wälja wedada.
On aru saadud sellest ka,
et wõiga hea „määrda“,
kuid kuritegu äärmine,
on altkäemaks ja määr'mine“.
Nüüd „efemed“ need kaowad
ja wäljamaale waowad
ja Piip'i töötud paradüis
on warsti teostatud siis!

*

Räägitaks, et Wenemaal
laial' laguneb skandaal,
töölised on tõstnud mäsu,
tahtwad uusi tuusi, äsu.
Walged muigutawad mokki,
teritawad küüsi, nokki.
Monarhistid ja kadetid
kokku löönud kabinetid,
suisewad samowaarid,
küpsewad neis warsked tšaarid...
Jah, wõib olla, et Kroonlinnas
warsti jälle on kroonu hinnas!

*

Sel wäga raske elada,
kes miljonäär on siin.
Ta elu — mis sest salata? —
on hirmus walu, piin.
Tend Looja kõhu paksjuga
on wäljut karistand,
ja riigikassa maksuga
on abastama pan'd.
Tal hobuseid on kümmet kaks
ta juure ostaks weel,
kuid nende peale pandud maks —
kas ei läe hapuks meel?
Tal auto — kena sõiduriist,
et jalga ei wäsitaks,
kuid jälle turjal lasub rist —
ka selle peal on maks!
Tal lõbusõidu jacht on uus,
kui nõel läeb läbi weest,
kuid — kas ei lähe halliks juuks? —
ka maksa selle eest!
Tal miljonisi puuda kaks,
wõiks laulda mureta,
kuid seal on jälle tulumaks —
kas see ei sureta?!
Kuid surra waene ka ei saa,
kas see ei ole piin?
sest oled surnud, peab matma ka —
ja maks on jälle siin!

Gori.

Wäikesed faktid.

Meie ajal mängib Elu inimese närwidel lei-
namars'i. See on kindlaks tehtud. Ja sellepärast
on ka palju inimesi, kes „häälest ära“. Elu saeb
oma roostetanud poognaga närwe ja närwid weni-
wad wälja, karkwad ja lõdwenewad. See on kind-
laks tehtud. Et inimene õnnetu on kui ta „stim-
mis“ ei ole, seda on arusaadud. Ja sellepärast
lastakse ka „Estonia“ sünfoonia kontsertid päe-
wakorralt kaduda. Need kontserdid on kahjulikud.
Neid kuulates, märkab inimene kofe, kui wilets
mänguriist ta Elu käes on — ilma harmooniata,
ilma taktita. Neid kontserte kuulates, näeb ini-
mene selge silmaga, et ta „häälest ära“ on. Ja
ta hakkab mõtteid liigutama, kuidas end uuesti
hääle seadida. See aga on kahjulik, sest siis hak-
kab ta ka oma hinnast „nooti tundma“. Ta tõstab
oma hinda. See ei ole aga kasulik, sest inimene
on ainuke aine, mis hinna tõusu ei ole kaasa tei-
nud. Inimese hind on olnud ikk ja alati ühesu-
gune. Ja peab ka jääma. Sellepärast on ka ot-
susele tulnud „Estonia“ kontserte mitte aineli-
selt toetada, waid nad kaduda lasta. Pealinn wõib
olla ilma hea muusikata, kuid mitte ilma „stim-
misi“ ära inimesteta!

Inimesed kes elus otsisid harmooniat.
wõisid leida seda kuulates „Estonias“ sünfooni-
at, see ei ole aga kasulik ja seepärast kadugu sünfoonia,
asemele wõib ju wõtta isefotside torupilli koksoonia.

Wenelased ootawad suuri sündmusi. Nad on
kindlas usus, et „matuškka“ warsti punatõppe su-
reb ja siis pärandust jagama wõib ajuda. Et seda
ilust filmapilku wääriliselt wastu wõtta, on nad
ihu ja hingega ettevalmistuste kallal ametis.
Warsawis on uus monarhistiline partei asutatud,
kes moona jagamise oma peale tahab wõtta. Tal-
linnas olla kõik weekindlad troskapõlled ja nark-
rihmad kokku ostetud, et neist ilmapõhjata port-
felle walmis wuhtida, ja walitsuse keppisi „moo-
dustada“. Kerenski trükkib kiirpressil kõnesi ja
Tšernow walab elawalt hõbedast ehtmehe kella.
Plekisepad wiilwad pagunisi ja klutiwad walmis
autõhti ja ordenisi — ühe sõnaga, wenelane jääb
wenelaseks.

*

Et Wenemaal arenewad sündmused tõsi-
soid, kes wäljaspool Resefeser'i elawad, rän-
galt tabanud on, seda wõime iga sammu peal tä-
hele panna. Nad on kõige jõu ja oskusega ametis,
et sündmused nende kasuks areneksid. Nad teewad
kõik, mis meelde tuleb. Nad ei sea mitte ainult
igas linnas ajutisi walitjusi kokku, waid katsuwad
ka kofe uut ilmakorda luua, et iga wiimane kaht-
leja näeks, et nad tõsised uuenduse poolehoidjad on.
Nii tabatis üks kohalik Wene leht hiljuti päikse-
warjutust toime panna. Ta laskis eriwäljaande
wälja ja teatas, et teisipäewal, 8. märtsil s. a.
kella 9—12 on täielik päiksewarjutus. Iga tõsi-
soid Wene mehe süda löi hiilgama seda manifesti lu-

gedes. Nüüd hakkab tulema! Päiksewarjutus müü-
 dab kõik punased mustaks ja asi on korras. Paar
 niisugust warjutust ja Petrograad on jälle üks kin-
 del linn ja warjupaik. Aga nagu näha, said
 punased sellest Wenemaa ülesehitamise kawatsu-
 sest aru ja wõtsid wastuabinõud tarwitusele. Need
 mehed tunnawad tolku. Madrustelt wõtsid nad saa-
 pad ära, et nad ei saaks rewolutsiooni prospektile
 „serwa lööma“ minna ja päiksewarjutuse nurja-
 ajamine on selle kõrwal lapsmäng — wii kuu
 ishekas ja asi on tahe! Ja päiksewarjutus jäi tule-
 mata. Nüüd on kõigi endiste „hiilguste“ näod tu-
 medad, nagu warjatud päiksed. Kuid nad loodawad
 siiski. Ja loota wõib. Üks Eesti leht teatas, et
 Kerenski Tallinna tuleb. Ja kui ta siin on, siis on
 ka päike warjatud.

Papa lhubit šhokolaad,
 mama lhubit marmelaad,
 kes on aga sündind must —
 armastab see warjutust!

Cartus on kunstikool „Pallas“. Et kool, nagu
 paljud kultuurilised ettevõtted, puudujäägiga töö-
 tab, siis on ta sunnitud oma tegewust lõpetama, sest
 puudujääki ei ole millegiga katta. Toetust ei anta.

Nähtawasti on meie mõjuwad ringkonnad ar-
 wamisel, et neil ilma selle koolitagi kunsti küllalt
 on. Mistarwis kunstikooli ülewahpidada, kui elu-
 kool isegi küllalt hästi kunsti õpetab! Meie „kõr-
 gema sfääri“ esitajad wiibivad kunstines, kuid
 nad ei ole kusagil kunstikoolis käinud. Tähendab,
 saame ka ilma kunstikoolita läbi. Rahwas aga
 ei pea kunstiist suuremat lugu. Kunsti ei saa ju
 leiwa peale määrada. Ja see kunstikool ei too ju
 riigile mingit kasu. Worbib kunstnikka walmis
 ja need on niisugused herrad, kes koge riigilt palka
 hakkawad nõudma ja tahawad, et nad riigi kulul
 wäljamaale täendama saadetaks. Wäljamaal on
 aga juba täendajaid küllalt. Ja kui neid täenda-
 jaid palju saab, siis tühendawad nad riigi kassa pä-
 ris ära. Kunst on üks wana ilmakorra jäänus ja
 demokraatlikes riigis ei tohi midagi kunstilist olla
 — peale kunstine. Kunstines ei ole meil aga min-
 git täendamist waja — Euroopast oleme ses suu-
 tes ees.

*

Kajakad olid wiimasel ajal hirmsas mures ja
 hingepiinas — hinnad langewad!

Nüüd on nende meeletolu jälle paranemas —
 neile on leiba antud, sealih ja wõid wäljamaale
 wedada. See takistab hindade langemist kodumaal
 ja annab ilust wäliswaluutat.

Pealegi näitawad nad sellega Euroopale ja
 Ameerikale, et me nii waeled ja wäetid ei olegi,
 nagu need mõtlewad, toites meie mudilasi — meil
 on siu küllalt!

Ja õigust ütelda, meil on ju seda „tawari“
 laialt. Miks siis mitte wäljawedada? Sealih, ka-
 namunad ja wõi wälja ja sisse apellina, kopita-
 nud jahu, hallitanud rukkid, hapu heeringaid ja
 muud, mida me ise walmistada ei oska. Nagu

näha, arwawad meie diplomeeritud majandustead-
 lased, et wäljawedu ei pea sissewost mitte ainult
 juurem olema waid ka odawam. Odaw asi on
 moodi läinud. Odaw walitus on paljudel lipukir-
 jaks olnud. Wanasti öeldi, „mis odaw see mäda“,
 nüüd aga peab ütleva: „Mis odaw see sisse, mis
 kallis see wälja“! Seni ajani on küll see „odaw“
 kallim olnud kui oma kallis, kuid me astume ju
 alles esimesi samme ja pörandaid ei ole weel jõu-
 tud puhtaks kühida.

Et siu palju meil — on teada,
 see pole mingi sügaw saladus,
 seepärast waja nad siit wälja wedada
 — läeb muidu suureks waga sigadus!

Nagu kuulda, kawatsed rühmkond ärimehi
 õhulaewa ühendust Tallinna — Riia — Stock-
 holmi — Petrograadi ja Moskwa wahel lähemal
 ajal sisse seadida. See on üks kõrge idee. Selle
 teostamine wiskab nurka kõik Tallinna — Mosk-
 wa raudtee plaanid, Tartu tramwai ja muud Noa-
 aegsed liikumise abinõud. Kui mõni arwab, et pa-
 rem oleks Tallinna tänawatel konkat käima pan-
 na, kui õhusõidu liinist tõmmata, siis peab ütleva,
 et niisugune isik on kitsa filmaringiga. Tallinn
 saab ilma konkata ikka kuidagimoodi läbi, kuid
 ilma õhuühenduseta Riiga ei saa ta mitte läbi.
 See on igaihele selge, Inimene peab ikka püü-
 ma kõrgemale tõusta ja teid otsida, mis on puht-
 tad piirialwuritest ja kontrolöridest. Seda ette-
 wõtet tuleb terwitada ja ühtlasi soowi awaldada,
 et mõni teine ärirühm lähemal kewadel Tallinna—
 Pelgulinna—Juhkentali wahel ühenduse weeluste
 paatide abil sisse seaks.

Suhkur on üks magus aine, kuid ta wõib
 ka hirmuist kibedust sünnitada. Seda on paljud
 ärimehed tunda saanud, kes praegu suhkruhaiguses
 (Ladina keeli — pankrott) waewlewad. Et haigu-
 sest pääseda, kawatsewad nad sammusi astuda, et
 suhkru sissewedu ära keelataks.

Iron Duce.

—o—

Armas Mats!

Sümphoonia kontserdil on keegi tunderikas
 isand muusikast niiwõrd waimustatud, et ta end
 pidada ei suuda, waid ühtelugu hüüab:

„Kui suurepäraline!.. Kui taewalik!.. Mis-
 sugune harmoonia!..“

Kõrwalistuja hallaristokraat kuuleb seda ja
 ütlev sofstades naiele:

„Waata semlaki, kuidas enese täis kaaninud!“

„Mine n'd ikka?“

„No jah! Siin mängitas üht läbi ja läbi sin-
 wooniat, aga temale näib purjus pääst, nagu här-
 takse harmoonikat!..“

—r!

—o—

KAPITALI HAWITUSTÖÖ.

Gori joonistus. E. Isoki puulõige.

Wäliskaubanduse nõukogu on
otsustanud sealiha wäljaweoks
luba anda.



Iseseisew Abramson: „Jumalaga, minu nooruse lõhnawad ideaalid — teid riisub minult äraeetud kodanluse ahnus!“

Meie daamide ajamõõt.

Sekund — filmawiske.	Nädal — armastuse objekti wahetus.
Minut — muju.	Kuu — aeg, mis uut moodi nõuab.
Tund — kübara pähepanemine.	Aasta — ettekääne oma wanadusaastate wä-
Öö-päew — aeg, mis parajasti ülikonna selga-	hendamiseks.
passimiseks jätkub.	Aastasada — üks aasta kooselu mehega.

Gori joonistus. E. Isoki puulõige.



PIIRIIRIKIDE LIIT.

Soomlane: „Me peaksime liidu looma...“
 Eestlane: „... peaksime liidu looma...“
 Lätlane: „... liidu looma...“
 Leedulane: „... looma...“
 Poolakas: „... ma...“

Bankettil.

„Sa, Lillikene, oled täna ilma korsetita?“
 „Jah.“
 „Aga mispärast?“
 „Saab rohkem toitu maitsta. Pole vaja nä-
 jafelt koju minna!“

Varustajate keshel.

„Tuled kaasa?“
 „Kohje. Ainult silmapilk — ma keeran kassa
 lukku! Muidu läheb mõni kallale!“
 „Mispärast? Seal fees ei ole ju pennigi!“
 „Just sellepärast!“

Unerohu mõju.

Solotta on väga haige. Tema õige nimi on Klementiina, kuid Paul, tema mees, nimetab teda Solottaks. Solottal walutab sõnn, tema ilusal, walgel näokesel on kannatuse ilme, ta närwid wärisewad kui mandoliine keeled. Ta ootab arsti, sest siin on operatsioon tarwilik ja Paul püüab oma armastatud naist rahustada.

Solotta. On see väga walus, Paul?

Paul. Ei, armsam! Üks noalõige ja ... walmis.

Solotta. Kui hirmus! (Wärisedes.) Otsse kohutaw mõtelda! Kas ta mind uinutab, Paul?

Paul. See on ju ometi minutiline walu! Ole mehine, mu armsam!

Solotta. (Wingudes.) Ma ei taha, ei saa olla mehine! Ei taha! Ma olen ju naisterahwas! Ma ei ole ju mõni soldat, kes kuuli rinnust läbitungimisel ainult imestanud näo teeb!

Paul. (Tõsiselt.) Kuule, armas pupõkene, palun sind, ära lasse ennast uinutada!

Solotta. (Nuttes.) Miks siis? Sulle teeb lõbu minu kannatus, kuulad heameelega minu karjumist? Ah, misjugune paha, halastamata ja kuri ja oled!

Paul. Mis sa räägid! Misjuguse heameelega wõtaks ma omale sinu kannatuse ja walu!

Solotta. Miks sa ei taha, et arst mind uinutaks?

Paul. On inimesi, kes ei kanna wälja unerohu mõju — ta tundub iseäranis tugewasti südamele.

Solotta. Selle eest aga ei kannata inemene operatsiooni all.

Paul. Wõib ka juhtuda, et peale uinutamist inimene enam ei ärkagi.

Solotta. Sa hirmutad mind ainult, Paul!

Paul. Wannun sulle, et ei! (Ornalt.) Mõttele ainult, kuidas mina kardan! Aga kui minu Solotta uinub igawesti, jättes waest Pauli üksi ilma peale!

Solotta. (Närwiliselt.) Palun sind, Paul, ära räägi nii. Sa rikud mu tuju. See on rumal! Heliseb kell. (Tuleb sisse arst.)

Arst. Tere, mu armas haige!

Solotta. Tere, doktor. Tõsi ju, teie uinutate mind?

Arst. Ja, kui soowite.

Solotta. Aga kas see ei ole mitte hädasohtlik? Paul räägib, et ma wõin koguni igawesti uinuda!

Paul. Ma räägin, et on juhtumisi halbade tagajärgedega...

Arst. (Wõtab käsna, tüki linast riidet ja chloroformi.) Muidugi, kui arst ei tea haige natuuri wõi südamehaiguste korral. Teie abikaasat tunnen lapsepõlwest juba, nagu oma westitaskut ... ja ...

Solotta. Ah, herra doktor!

Arst. Teil ei pruugi karta. Tunačila ma uinutajin ühe haige... (Paulile) hoidke käsna!.. Temast saime palju naeru. Mõtlege, lesk, wana pühadus ise... Ja järsku, unerohu mõjul, hakkas rääkima niisuguseid asju... Minu abilise punastat nagu plika!

Solotta. Ja mis ta rääkis? Miks rääkis ta kõwasti?

Arst. Seda juhtub tihti unerohu mõjul. Ma ei wõi teile korrata seda, mida tema rääkis. Ta oli wist arwamisel, et on kahhekesi oma armsamaga.

Paul. Mehiga?

Arst. Selles see asi ongi, et teisega! Oli aga nalja! (Naerdes.) Sa, Jumal! Küll tema aga wõis rääkida! Ja, juhtub kõikjugu asju.

Solotta. (Nähtawasti rahutult.) Ja see on tõsi? Tema teadis, et teie teda kuulete?

Arst. Ta oleks kõigele ilmale wõinud rääkida. temale oli siis see üks kõik. (Paulile.) Äidake mind, hoidke käsna!

Solotta. (Hirmunult.) Kas unerohu mõjul alati uimastuses olewad haiged niimoodi räägivad?

Arst. Juhtub ... kõik omad saladused annawad korraga wälja...

Solotta. Kas väga walus saab olema... see operatsioon?..

Arst. Unerohu all ei tunne teie midagi... Ma koguni soowitan teile seda, olete närwiline, wõib juhtuda minestus!

Paul. Herra doktor räägib, et hädasohtu ei ole.

Solotta. (Kindlalt.) Ei! Ma ei taha! Ma kannatan wälja, olen mehine! Ma ei karda operatsiooni!

Paul. (Wäga imestanult.) Solotta, mis sinuga on siis?

Solotta. Mu armsam, ma mõtlesin ümber... Ma kannatan! Mõttele ... ma ei kannata ehk unerohu mõju wälja, uinun jäädawalt. Waene, armas Paul jääb siis üksinda. Ei, ma ei taha! (Kaisutab teda ja nutab.)

Arst naeratab kawalalt...

—Kentuki L. —

—o—

Kuidas keegi ajalehte lceb.

Lendur — lendab üle ridade.

Põllumees — künnab ridade wahel.

Schoffer — tormab mööda weergusti.

Tuuker — süweneb sõjusse.

Kingsepp — puurib.

Ratjutaja — lasseb traawi üle lehekülgede.

Wallawanem — weerib tähtsaawal.

Marodöör — neelab ridasi.

—o—

Wälislaadiku Madis Mühaka kolmas kiri oma naisele.

India maal
Jel 1925 aastal.

Armas Kadri?

Sa võid oma lihtlabase mõistusega küll pallu pead murda ja riskeerida miiks ma ei ole sulle kirutanud aga asi on nõuke et ei olnud mulle mitte midagi parata sest mu käe sees oli üks väike prematismus ja ei olnud mul võimalik sulle pead võtta sest ma oleks võinud ka käest ilma jääda. See viimane kiri mis ma olin sulle kirutanud konstantinopolist oli mu käele selle paugu pannud sest ma ei ole ju maastmadalast rasked tööd teind aga nüüd tahan ma omale osta kirutusmasina ja siis ei ole mul omal änam waea kätt wae-wata. Praegu on mu käsi küll jälle päris ornugis aga kui ma selle kirja olen lõpetand ei tea jälle kuidas asjad muudawad ja sõitjin wälla kostandi-monopolist otsesemad teed indi maale sest oli tarwis sõita. ja muretsejin türgi maalt omale ühe toreda wesiipiibu mis pidi olema suldani abdulaami wesi-piip sest ma mõtlejin selle piibuga wõib kari-äri teha sest see on üks andiikwa asi ja mede pool suure innas. Aga tee peal näitasin ma seda piibu ühele inglismannile ja see akkas naarma ja ütles see põle kellegi wesiipiip see on üks toru ehk kummi lohwi mida tarwitawad tohtred kui mõnel naisel on sifemine agranismuse seisukord omast timmist ära, ja kogu see tee pidin ma irmsaste sülitama ja tubakut amma peale panema sest ma olin selle piibuga katsunud ka suitsetada ja nüüd aeas see südame peale sest see ei olnud kellegi piip waid üks tohtre toru mille ots on küll muntstüku moodi aga mida ei wõeta mitte suhu. No ea küll ma ei jäta seda asja mitte nii ja kui ma türgi maale üks kord tagasi sõidan siis saame näha mis nõuke asi tähendab sest see on selge pettuse kraam kui üks inimene peab oma puhta raha eest nõukse toru suhu wõtma mis on koguni teise asja jaoks loodud ja tahtjin ka tuua sulle ühe toreda türgi kullast prosse mis wõib rinnas kanda kui on minna kusagile nõukse kohta peale kus sikk seltskond koos ja näitasin seda prosset inglismannile nii et see akkas irmsaste naarma ja ütles see põle kellegi prosse sest see on üks türgi woormehe pikki pannal no mis äält ja teed. ja olli mull ka soom muretseda sulle üht ilusa kübara nõõla mis pidi olema üks andiikwa punasest puust peaga ja maksis oma ilusa kena summa ja näitasin seda nõõla inglismannile ja see akkas koledate naarma ja ütles see põle kellegi kuradi kübara nõõl see on türgi kingisepa naaskel no ütles nüüd isi miss ja pead ütlesma niisuguse asja peale mis aga nõh põle wiga kui ma türgi maale tagasi lähen siis põle seal ead lootat See sõit indi maale oli tore ma ütlen et toredam ei wõi olla ja see tuleb tingimata sinna raamatu sisse üles trükki mis peab saama wälla antud tutuwustamiseks riigi kulul

ja katsi selleks sammud astu et see raamat saaks trükki wastu wõetud õige warsti sest pärast wõib teise weel kokku toemendada Sest see on waga kasulik kui mede kodanikud õpiwad tundma suure maailma elu ja omiku wara läks sõit tahti ja siis nägin ma et türgi maal on omiku pallu warem kui meil sest meil on omiku na umbes kella 10 aeal aga türgi maal aeti mind kel 7 üles ja üledi et omiku on käes tõuse üles ja mine laewa. Noh türgi maa on ju ka omiku maa ja selle pärast ei ole ka ime et seal juba poolest õõst omiku pihta akkab. Sõit läks meil läbi punase mere no ma ütlen kus mere wesi oo nasama punane kui üks jõhwika kisell ja üks madrus kukkus kogemata sisse ja kui ta wälla tõmmati siis oli ta üleni punane nagu üks paltsewik ja ei aitanud pesemine ega nühkimine mis punane see punane ja mulle kukkus ka kogemata üks väike piisk nina peale ja nüüd oo mul nina punane et ära räägi ja tahtjin oma färgid punaseks wärwida sest siis ei wõidu nad nii ruttu ja peawad rohkem wastu aga kabten ütles et meil põle aega siin ju järkidega jahtida et ekssa wärwind nad mustas meres ära siis oleks weel kauem ette löönd olid ju kõik see aeg musta mere kaldal sest konstandimonopol on musta mere ääres kassai tea, No kui ma üks kord tagasi sõidan küll ma siis juba kõik toemendan põle wiga Sõnis wõib aga nasamuti läbi ajada. Siss waetasime läbi furnu mere mis näab wälla nagu päris eht meri aga wõta näpust sest meri on läbi ja läbi furnu ja ei liigu ega laeneta ja seal meres elawad aenult furnu kalad nagu laewapoiis mulle seletas ja kui sa sinna merde kukud siis ütles prassai sest eluga ja sealt änam wälla ei saa Ja wõtjin omale pudeli täie seda mere wett ja sinu jaoks tahan kodu tuua kui ma üks kord tulen. Ja punases meres nägin ka seda kohta kust juudarawas oli läbi läind sest see koht oli küüslaugu aisu täis ja wõtjin sealt ka pudeliga wett sest siis ei ole sul waea kallid raha eest sminki ega näo puudert osta aga üks ogeaan on juba pallu teist moodi näituseks wäikne ogeaan. Seal oo nii wäikne kõik see asi et wõid paari wersta peale uuri tiksumist ära kuulda ja wiimaks jõutamine india maale. See on üks läbi ja läbi kena maa ja kui sa ei tea ei wõi sa sugugi ütelda et see india maa on. India maal elawad indendandid ja wakhiired seda sain ma teada. Wakhiired on suurend nõia kunsti tundjad ja teewad niisugust ipnotismust et oia ja keela ma nägi seda oma silmaga ja sellest nad elawad sest muud ametid neil ei ole näituseks wõttis üks wakhiir mu käest kaks tollari raha pani oma mütsi sisse keerutas siis paar korda ümmer pea puhus ja raha oli mütsist kadunud nagu tina tuhka ja ei aitanud otsimine seda raha änam üles ei leind sest raha oli ära ipnotiseeritud ja teine wakhiir wõttis wiis tollari raha pani ühe wäikse koti sisse tegi natlike ookuft pookust ja raha asemel oli koti sees üks imelik karwa tutt ja muud midagi. Mind uwitas see asi ja ma palusi et nad ka mu ipnotiseerima õpetaks sest selle

kunstiga wõib igal pool lugupidamist leida sest see on üks jala kunts ja mees oli sellega nõus ja maksin talle paraja summa ja ta andis mulle ühe nahk koti ja käskis sinna sisse ühe suurema summa panna mis ma ka panin siis wõttis ta koti tegi paar wigurit ja andis koti mu kätte ja käskis jalade wahelt läbi wifata ja ütelda prama-putra siwa kriiwa ja siis koti lahti teha ja ütlesin ja tegin koti lahti ja raha oligi kadunud ja asemel oli läbi ja läbi elus konna poeg. Aga ma ei saand seda kunsti ikka wist easti kätte sest pärast katsujin ma seda ka laewas ühele ameerika ärrale teha ja see tahtis mind üle parda lükata. Aga ma õpin weel sest ma ei reisi niiruttu siit mette edasi.

India maa on üleüldsi üks wäga suur ja laduste maa ja seal kaswawad palmi puud ja wäga kõrged määd. Kõige suurem mägi on Kiimaluuse mägi mis ulatab oma otsaga pilwedest läbi. Kui mull aega üle jääb siis ronin ma sinna mäe otsa ja wotan koti ligi ja aean pilwesi täis sest ma arwan et neist wõib ka midagi saada ja wõib ka ühe ilusa tualedi kleidi teha et palli peal oleks ilus patseerida aga mudu on india maal lõbus elu ja kirjutan sest elust natike ja selle kirja wõid ja rahwa ärituse mencestrile maha müüa, et nad teeks sest ühe ea keomeetri aabitse koolilaste jaoks. Kõige pealt peab ütleva et indiamaa kliima ei ole suurem asi sest kiinosid on siin wäga wähi mudu on aga elu niisamasugune kui meil aga selle wahega et meil on päew enne ja siis tuleb öösi aga siin on öösi enne ja siis tuleb päe sest kui ma siia tuln oli prime öösi ja alles teisel päewal oli walge wällas ja jöed on kõik krukutillisi täis ja üks tahtis ka mul jalast kinni wõtta ja wõttis kah aga laskis kohe jälle lahti ja kadus jõe põhja ja läks hukka nii et wahu juga taga sellest on nähe et kultuura elu on siin oopis teist sugune kui meil ja kõigerohkem on siin walgeid eliwanta. Igal indendandil on oma eliwandid ja siin tehakse kõik tööd ja asjad eliwantidega ära ja teiseks? peab ütleva et maod on siin kõik prillidega ja olen ka näinud madu kellel oli silma ees manookel ja see oli weel kihitsem kui prillidega madu aga ühe pua mao katsun ma ligi tuua sest seda on ea talwe kaelas kanda pua madusi on siin pallu ja neist tehakse skonks puasi ja metsad on täis papakoisi ja need räägiwad sulle kõik maailma keeled wälja ja kuulsin ka ühte papakoid kes istus metsas puu otsas ja laulis selges eesti keeles läksin aga läksin aga läbi küla täka kakatuusi kes mõistawad rääkida aga need nawa ja neiu tegi lahti mulle oma wärawa ja on linnud ei ole ead tuas pidada sest juba nende nime ütleb seda. Aga ühe papakoi toon ma küll ja siis wõime oma kramawonni ära müüa ja wõib ka pojale wõraid keeli õpetada ja palju on siin ahwiisi kõik metsad kubisewad et oia ja keela ja nägin ühte ahwi millest oli inimene wälja kaswanud nagu ärra Turbin on seda kindlaks teinud aga sellest ahwiist ei wõi seda mette uskuda, sest ta näeb wäga mõistlik loom pealt näha ja nad on kõik

siin oma usu poolest puda usku olgu noor ehk wana mees ehk naene sest misa ikka ära teed kui sul muud usku ei ole siis peab ka puda usuga lepima sest see usk ütleb et peale surma tuleb inimesest üks siga ehk krukutill ehk mõni muu kodu loom wälja sest inimese ing läheb looma sisse ja looma ing läheb inimese sisse ja seda wõib ka uskuda aga talwet india maal ei ole ja sellepärast tahan ma katsuda et ma saaks kuskiit kriiditi teha et wõiks ühe kaubakunturu üüdma panna kes tooks meie maalt siia laewa laadungiga lund ja jääd ja wõiks siit jälle wiia meile krukutillisi ehk muud indendandi kraami ja et siin talwet ei ole siis ei ole siin ka jõulusi ega uut aastat muudku üks sui teise peale aga teha põle midagi sest kultuura elu põle weel nii kaugele otsaga usatand ma tunnen et mu prematismus akkab jälle kääle waewa tegema ja sellepärast teen lõpu peale ja katsun muretsema omale ühe kirjutusmasina mis auru jõul käiks ja et mul omal ei oleks tarwis waewa näha jumalaga.

Kõige austusega

Madis Mühakas.
Ärakirjutanud Gori.

—o—

TEAATER WESTJANSKUS.

(Konsept.)

Meil on wiimajel ajal teatrikunsti alal suurte sammudega edasi jõutud. Kogu riik on täis teatert. Igas kohas, kõrtsis, söögipoes ja restoraanis toidetakse rahwast Euroopa ja Ameerika endise keiserliku teatri kunstiga. Lähemal ajal kawatsetakse asutada weel terwe rida hommiku, keelkõmmiku ja „priistikuteatrid“. Ka on saunapidajatel nõu saunawal dimertisementi tegema hakata. Et rahwale teatrit ja teatri kunsti põhijooni selgitada. awaldame siin kohal lühikese aga põhjaliku ülewaaite teatrist ja teatri kunsti, kui niisugusest.

I.

Teatril on pikk iga selja taga. Esimene teatri direktor oli Noa. Ta pani aluse rändawale teatril. Et Noal suur „trupe“ oli, publikum aga ette wõttele kunstimaitse puudusel kaasa ei tunnud, siis jooksis Noa warsti oma teatriga kui wale. Tema teenuseks jääb aga siiski see, et ta teatri seni jaawutamata kõrgusele wiis.

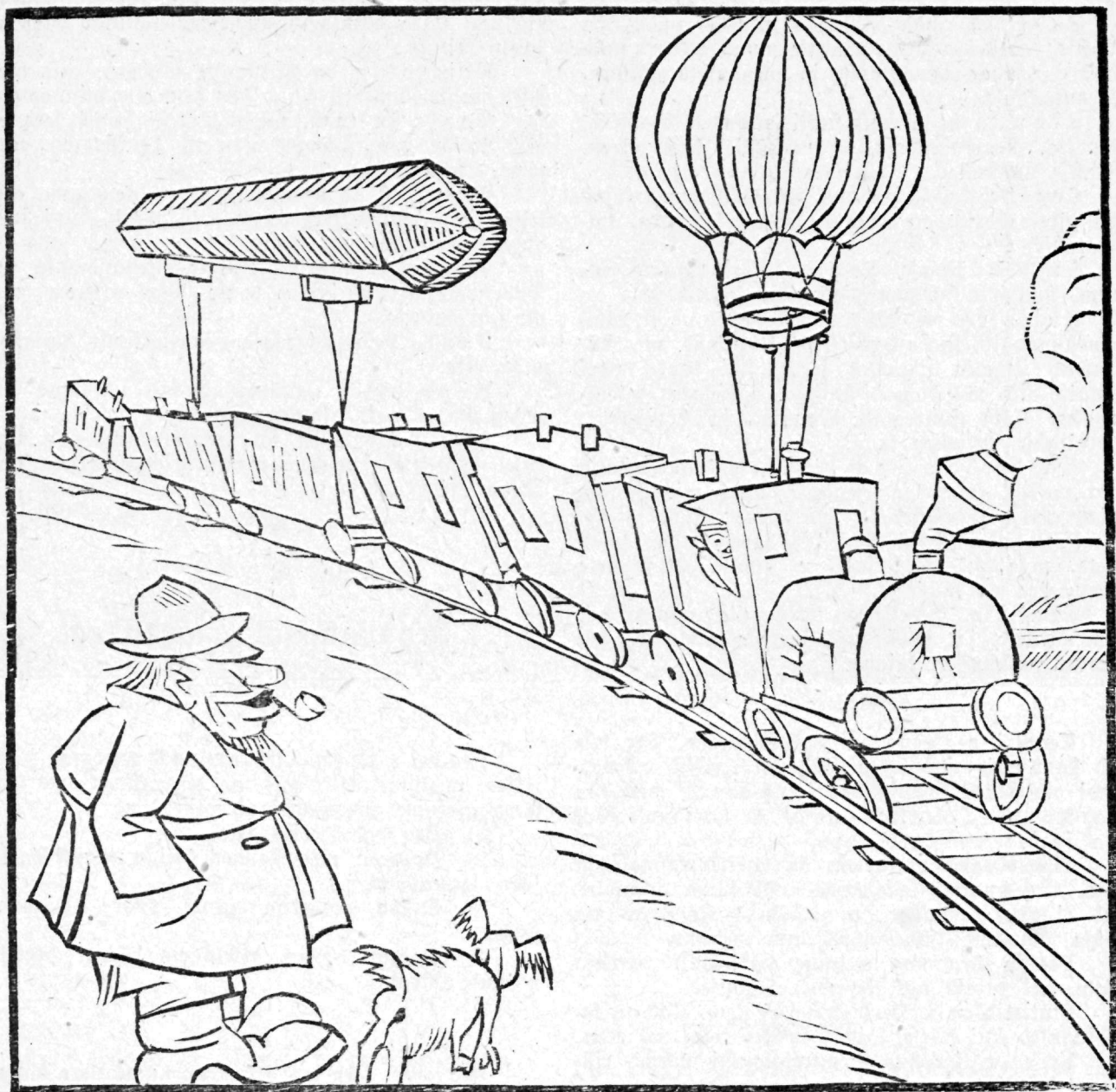
Teatrid wõib liigitada järgmiselt: Kunstiteater, rahwateater, miniatüürteater, teaterkabaree, kodune teater, kuninglik teater.

Kunstiteater on niisugune teater, mis kunstlikkude abinõudega end ülewale peab. Temas on palju kunsti, kuid wähe rahwast.

Rahwateater on teater, kus palju rahwast, aga wähe kunsti.

Miniatüürteater on niisugune teater, mis wäikseid asju ette kannab, aga suurt kõmu teeb.

Gori joonistus. E. Isoki puuldõige.



Et susla wiimasel ajal õiget platwormi ei leia ja reumatismuse pärast edasi saa, kawatsetakse lähemal ajal väiksed uuendused tarwitusele wõtta, mis susla jälle ajakõrgusele tõstaks.

Teaater-kabaree paneb pearõhku selle peale, et kelnerite ettekanded publikumi seas rõhkrõhkem huwi ärataksid, kui näitlejate ettekanded.

Kodune teater kannab ette peajasjalikult draamasi, mis mehe ja naise wahakordi karakteriseeriwad. See on ainuke teater, kes dekoratsioonid ei wahetata ja kus majasõpradel alati prii plats.

Kuninglik teater. See on teater, kus kuningas jala käib.

II.

Teaater seisab koos järgmistest esemetest: Näitelawa, saal, rõdud, looõhed, suflöörkast, kullisid, garderoob, kassa, eesriie.

Näitelawa on koht, kus toime pannakse hirmsad draamad ja kohutawad komöödiad, ilma et politsei selle peale reageeriks. Näitelawalt saab näitleja kuulsust, au ja reumatismust. Näitelawa on see unistuste mäe tipp, kuhu igatsewad sinisilma-

lised leeriplikad ja sentimentaalsed wanapoisid. Näitelawa on kohyt, kus lihtsate abinõudega elu tehakse.

Saal on kohyt, kus aigutakse, wõileiba süüakse, naabriga juttu aetakse uutest kübaramoodidest ja tubakaparkimisest ja päewasest wäsinusest puhatakse.

Rõdu on kohyt, kust saalisistujatele binoklid, käekotta, karwakalossa ja wäikseid lapsi kaela lastakse kukkuda.

Looskõne on kohyt, kus wärsked armastajad seda järele katsumad aimata, mida näitelawal toimetakse.

Sufilöörikast. See on kitsas hauataoline ruum, kus istub kõweras näitleja saatus.

Kulisid on näitelawa masked. Kui tükk talwel mängib, siis on näitelawal kulisid, mis kujutawad Itaalia sügawat suwe, kui tükk suwel mängib, siis muudawad kulisid näitelawa põhjanabaks. Kõik suuremad draamad ja komöödiad mängitakse kuliside taga.

Garderoob. See on paik, kuhu teatriskäija oma palitu annab ja etenduse lõpul mingisuguse naisterahwa ilmakaisteta „pilleriine“ tagasi saab.

Kassa on kohyt, kus tund aega fabas tuleb feista, enne kui teada saab, et piletid tuttawatele ammu ära on müüdud.

Eesriie. Eesriie on niisugune auguga asi, mis näitleja ja publikumi wahlele lastakse, kui waatus mokka on läinud.

III

Teatri peategur on näiteseltskond. See seisab koos nais- ja meesartistidest. Artistid on näitendi osanikud. Peaosaline ei ole kunagi oma osa ära õppinud. Sellepärast laenab ta harilikult kust aga saab.

Esimese armastaja oja on harilikult näitleja käes, kes kunagi wäljaspool näitelawa armastanud ei ole. Koomiker on niisugune mees, kel ka kõige lõbusamal silmapilgul nutt waraks.

Peosja draamas antakse harilikult näitleja kätte, kel tublid naljakamba omadused.

Statistid on näitendi kandew jõud. Nad on samasugused kui pärm saia sees ehk humalad õlles.

Koor on selleks, et muusikajuhhi närwe rikuda. Publikumiga ei ole tal tegemist.

Näitejuht on herra, kes draamast jandi teeb ja jandist draama.

Direktor on mees, kes harilikult prille kannab ja ainult palgapäewal teatris käib.

Grimmeerija on teatri jumal. Ta teeb lihtsa tahmase pulgaga neljakümneaastasest naisnäitlejast kümneaastase jüüta plikakeste ja noorest punapõselisest artistist wana kortskulmulise rauga, ühe sõnaga — teeb põrmust inimese.

IV

Teatri ettekanded on mitmekesised. Peasjalikult kantakse ette: draamasi, komöödiad, farsse, operette, ooperisi, jante ja kuplesse.

Draama on näidend, kus ükski näitleja oma osa ära ei ole õppinud ja surmahirmus sufilööri kasti wahib. Draama on tihtilugu niisõrd kaasa-kiskuw, et ta kõik publikumi madamunad enesega kaasa kisub.

Komöödia on niisugune näidend, mis hirmust nalja sünnitab neile, kes seda ette kannawad. Farsis on tükk, millel ühtegi konti sees ei ole. Kõige huwitawam moment farsis on eesriide allalaskmine.

Operett on krempel, kus näitleja asja eest teist takka laulma hakkab ja seni laulab, kuni kurgulagi ehk saalilagi maas.

Oper on ilus asi, kui ta ettekandmata on. Oper mõjub publikumi peale kõige rohkem oma platshindadega.

Jant. Seda kantakse peasjalikult kuliside taga ette.

Kupleed on naljalaulud, mis naljakad sellepoolest, et neil nimeks kupleed.

Igas teatris on ka teatribüroo, kes tüki enne etendusele tulekut ajalehtis igakülgset ära „blameerib“.

GORJ.

— 0 —

Prowintsiiali märkused.

A. Awertschenko järgi W. Morse.

I.

Pealinna jõudes olid mul päewakorral järgmised asjatoimetused, mis ma korralikult oma taskuraamatusse ülesmärkinud olin:

- 1) Hea masseerija leida.
- 2) Palgata naisökonomi minu majapidamiseks Urwamiel.
- 3) Otsida poseerija minu pildi „Diaana“ jaoks.
- 4) Palgata soliid ettelugeja õhtati filmade nõrkuse pärast.

II.

Ma otsin lehe ja leidsin pea kuulutuste küljelt kõik, mis minul tarwis:

- 1) „Noor, wilunud naismasseerija. Sõidab ka kutse peale koju, kell 3—7.“
- 2) „Otsin kohta perenaiseks üksiku meesterahwa juure. Olen nõus ka ära sõitma.“
- 3) „Noor, hea kehahetusega poseerija poseerib kunstnikkudele 1 kuni kella 9.“
- 4) „Soliid, elatanud daami soowib ettelugejaks asja noorem. juure.“

III.

— Olete teie ökonom? — küsijin ma kõlistamise peale wäljatulnud daamilt.

— Ja, mina, — naeratas lahkest tema.

— Olete nõus ärasõitma?
 — O, kuhu soovite.
 — Teie tingimised?
 — Palka kuus 5000 marka. Noh, muidugi
 veel paar riideid kuus ja kaks-kolm vähemat
 asja.

Ma vaikisin.

— Olete tõesti perenaine?
 — Muidugi. Lugesite ju kuulutust.
 — Kas teate mis? — ütlesin ma tõsiselt.
 — Kokkuhoidmise suhtes majapidamises ökonoomi
 palgata viietuhande eest, tuletab mulle meelde ke-
 dagi inimest, kellel viietuhat marka oli ja kes
 selle viietuhande eest kassa ostis, selle raha hoid-
 miseks. Teie mõistate? Tema sai kassaomanikuks,
 mis suurepäraselt raha hoidis, kuid jäi ilma ra-
 hata, mis oleks võinud kasvas hoida. Jumalaga!

IV.

„Soliid, elatanud daam — ettelugeja“, oli tõe-
 poolest elatanud, vähe maitseta, kuid uhkelt riides.
 — Ah, see olete teie! — ütles tema, läbi
 lorneti mind silmitsedes. — Nii, nii... Teie meel-
 dite mulle.

— Täna, — naeratasin mina. — Teie meel-
 dite mulle ka. Teie tingimised?

— Tuhat marka kuus ja sada sigarit. Ma
 armastan head sigari lõhna.

— Kas teie siis tõesti suitsetate?!

— Ei, teie hakkate suitsetama.

— Aga mis see teisse puutub, kas mina hak-
 kan suitsetama, või mitte?

— Kuidas siis! Kui mina teile neid annan,
 siis peate teie suitsetama.

— Teate... ma ei saa mitte just aru...
 Miks teie annate? Ja pealegi tuhat marka kuus
 ei ole just kohane hind.

— Kuidas arvate. Enam mina maksa ei või.

— See on, ei või saada?!

— Maksa!!

— Sa-a-da?

— Maksa!!!

— Teie? Mulle?

— Mina. Teile.

— Teie olete mu ettelugeja ja teie hakkate
 mulle ka maksuma?!

— Ah ja, mu kaslike, — ütles tema, oma
 kätt mu kaela ümber pannes. — Sa väike loll-
 kene... Kuhu sa lähed? Noh, hea küll, — tuhat
 viis sada! Ära jooksis... Jumal, kui kallid nüüdse-
 aja noored inimesed on!.. Hüllem, kui sulkur!

V.

— Wäga rõõmistan luttavaks saada, — ku-
 mardasin ma kõrge, hästi wormitud roosas üli-
 konnas, poseerija poole.

— Teenime koos suurt kunsti! Teie passite
 mulle...

— Noh, veelgi, — naeratas tema. — Eks
 võtke riidest lahti.

— Mina? Riidest lahti? Miks?

Mul oli nii kohmetanud nägu, et tema kaas-
 tundlikult küsis:

— Ehk ei ole teie õigesse kohta sattunud?
 Ehk olete aadressiga eksinud?

— Wiist küll, — hingasin ma kergitult. —
 Ah, ma mõistan! Teie olete masseerija! Mina
 aga pidasin teid poseerijaks. Pidin juba teid pa-
 luma endid riidest lahti võtta.

— Ma olen ju ka poseerija.

— Kuidas?! Ja teie, poseerija, käsete kunst-
 nikku riidest lahti võtta?!

— Kas teie siis tõesti kunstnik olete?

Ta lõi kätega vastu enda puuse, istus põran-
 dale ja hakkas meeletult naerma.

VI.

Sain ettevaatlikumaks.

— Olete teie masseerija?

— Mina, mina.

— Päris masseerija? Kes masseerib? Mitte
 poseerija?

— Muidugi mitte poseerija. Mina olen mas-
 seerija.

— Teie olete masseerija? — mõirgasin ma
 vihaseks. — Miks võtate end siis riidest lahti,
 kui mina seda pean tegema!? Mina, kel mas-
 seerimist tarwis, aga mitte teie!

Ta filmis lätkisid pisarad.

— Näen, — ütles ta kurvalt. — Saan aru...
 Ma lihtsalt teile ei meeldi...

VII.

Rebides lehe kuulutustega puruks, visates tas-
 kuraamatu välja, ostsin pileti ja sõitsin ära Urwa-
 mäele.

Sõitsin minema fest täitja pahurpidi pöör-
 tud linnast, kus perenaised pankrotti ajavad, ette-
 lugejad maksavad kuulajatele lugemise eest, poseeri-
 jad kunstnikke riidest lahti võtavad ja masseeri-
 jad ise haigete ees endid alasti kihuvad.

— o —

Kuulujutud.

Üks endine kardawoi on hiljuti kokkuseatud
 Wene ajutist valitsust de jure tunnistanud ja
 juhtnõõre palunud, et kabinetiga sidemeid
 lõlmida.

*

Lähemal ajal paneb üks kohaliku Wene aja-
 lehe toimetus väikse maavärisemise toime, et We-
 nemaa ülesehitajaid tolmust puhutaks raputada —
 fest wärskes Wenes peab olema tšhistaja raboota.

*

Et Wene madrustel revolutsiooni puhul saa-
 pad ära on võetud, paljajalu aga kindlat seis-
 ukohta ei saa võtta, siis on nende asi täbar.

Nagu kuulda, kawatseb Kingsepp oma põran-
 daalusel töökojas neile pastilaid valmistama hakata.

*

W. Okswordi joon. ja puulõige.



WENE KOMMUNA KOTT.

„Kas see ullu! Kott on pealt nähe päris wagane aga sees podiseb ja müdiseb nii et paigad kärisewad!.. Sealt võib ka mulle midagi kraesse lennata kui ma tukkuma jään!..“

Woorimeeste hobustele kawatsetakse uus worm välja töötada, sest praegune worm on ebakohane. Nagu uurimised selgitanud, on kõik wiimasel ajal juhtunud autoõnnetused sellest tulnud, et autod woorimeeste hobuseid nähes lõhkuma on hakanud.

*

Nagu kuulda, paneb rinnalaste kodu juhatajanna oma ameti maha ja astub linna tapamajja juhtiwale kohale..

*

Tõnissoni julest ilmub lähemal ajal suur ajalooline raamat: Hans Kruus Eesti kafeede kaubatarwitajana.